

შ.პ.ს. “არქსერვისი+”

**საღემონტაჟო სამუშაოების
ორგანიზაციის
პროექტი.**

გარდაბანში, შპს „გარდაბნის თბოსადგური“-ს
ტერიტორიის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში
არსებული შენობა-ნაგებობების დაშლა.

თბილისი
2013 წ

სამუშაოთა ორგანიზაციის პროექტი

გარდაბანში, შპს „გარდაბნის თბოსადგური“-ს ტერიტორიის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში არსებული შენობა-ნაგებობების დაშლა.

1. ტერიტორიის და ობიექტის დახასიათება.

1.1. სადემონტაჟო ნაგებობა მდებარეობს გარდაბანში, შპს „გარდაბნის თბოსადგური“-ის ტერიტორიაზე. ნაკვეთზე მიმდინარეობს 230 მვტ თბოსადგურის მშენებლობა. სამშენებლო ობიექტის სამხრეთ-აღმოსავლეთ კუთხეზე მდებარეობს ძველი შენობის კარკასი, რომელიც ექვემდებარება დემონტაჟს.

დარჩენილია მხოლოდ შენობის ჩონჩხი, სვეტები და გადახურვის ფილები, შენობის სიმაღლე ცვალებადია, ერთი ნაწილი შედგება სამი სართულისგან, ხოლო მეორე – ერთი სართულისგან. ნაგებობა საჭიროებს სრულ დემონტაჟს და ტერიტორიიდან გატანას. 3

სართულიანი ნაწილი ზომებით გეგმაში 216,31X24,77 მეტრზეა.

მაქსიმალური სიმაღლე მიწის დონიდან 18,0 მეტრია. სამსართულიანი ნაწილი აგებულია ანაკრები რკინა-ბეტონის კონსტრუქციებისაგან – ანაკრები რკინა-ბეტონის ერთსართულიანი კარკასის (კვ. 60X60 სმ-ზე) და ხიდურა ამწის სვეტები, ანაკრები რკინა-ბეტონის რიგელები და ფილები, ხოლო ერთსართულიანი ნაწილი – მონოლითური რკინა-ბეტონისაა.

ერთსართულიანი ნაწილის ზომებია გეგმაში – 47,96X52,58მ, მისი

მაქსიმალური სიმაღლე მიწის დონიდან 5,00 მეტრია. შენობაში არის ამორტიზირებული ბეტონის ღუმელები – 284.2 მ³.

1.2. სადემონტაჟო შენობა წარმოადგენს სამრეწველო დანიშნულების ნაგებობას. შენობის ექსპლუატაცია წლების წინ შეწყდა, ის გაპარტახდა, დაუანგუდია გადახურვის ღრუტანიანი ფილის ძირები,

კოროზირებულია მრავალ ადგილას გაშიშვლებული არმატურის ბადეები და ღეროები, ყველგან სამშენებლო ნარჩენებია მოფენილი.

13. ნაკვეთის მესაკუთრის დაკვეთით შევისწავლეთ შენობის საექსპლუატაციო მდგომარეობა და კონსტრუქციული ელემენტების ფიზიკური ცვეთის გამოკვლევით დავადგინეთ მისი საერთო ვარგისიანობის ინდექსი $s_{\text{ფი}}=0,108$, რაც ბევრად ნაკლებია ნორმატიულზე $s_{\text{ფი}}=0,35-0,37$.

14. დამკვეთმა გადაწყვიტა მისი დაშლა და მის სარგებლობაში მყოფ ნაკვეთზე თანამედროვე მოთხოვნილებების შესატყვისი ობიექტის აგება.

15. სამუშაოთა ორგანიზაციის პროექტის დამუშავებას საფუძვლად დაედო შემდეგი მონაცემები:

- დავალება პროექტირებაზე;
- ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან;
- აზომვითი ნახაზები;
- ობიექტის ნატურაში დათვალიერება;
- ფოტო მასალა არსებულ მდგომარეობაზე.

16. ზემოთ ჩამოყალიბებული მოსაზრებების საფუძველზე დასაშლელ-სადემონტაჟო შენობის ტექნიკო-ეკონომიკური მაჩვენებლები შემდეგია:

- საერთო ფართობი – 6850,9 მ²;
- მისი მოცულობა – 71439,8 მ³

აქედან:

- ანაკრები რკინა-ბეტონის კონსტრუქციებიდან აგებული ნაწილის მოცულობაა – 57043,8 მ³,

- მონოლითური რკინა-ბეტონის კონსტრუქციებიდან აგებული ნაწილის მოცულობაა – 14396,00 მ³

1.7. როგორც დასაწყისში აღინიშნა შენობის შიგთავსი დაშლილია, გამოსატანია სამშენებლო ნაგავი, კონსტრუქციული ელემენტების ნაწილი ავარიულ მდგომარეობაშია თვითნამოშლისა და ჩამოვარდნის საშიშროებით.

1.8. დამკვეთთან შეთანხმებით დაშლა-სადემონტაჟო სამუშაოთა ეტაპობრივი განხორციელებისა და მისი ფინანსური უზრუნველყოფის გათვალისწინებით შედგა კალენდარული გეგმა დაშლით სამუშაოებზე სამ თვეზე გათვლით და კალენდარული გრაფიკი იგივე სამუშაოთა შესრულებაზე. კალენდარული დღეების მიხედვით

2. კალენდარული გრაფიკი შენობის დაშლა-დემონტაჟზე ცალკეული ეტაპების მიხედვით

№ №	ეტაპების დასახელება	დღეები	3 თვე					
			15	15	15	16	15	15
1	შენობის ერთსართულიანი ნაწილის დაშლა-დემონტაჟი სანგრევი ჩაქუჩის, მობილური ამწის და ექსკავატორის მეშვეობით.	40		40				
2	სამსართულიანი ნაწილის ზედა სართულის გადახურვის ფილების დემონტაჟი მობილური ამწის გამოყენებით	15			5			
3	ზედა სართ. სვეტების და რიგელების დემონტაჟი მობილური ამწის გამოყენებით	16				16		
4	სამსართულიანი ნაწილის მეორე სართულის გადახურვის ფილების დემონტაჟი მობილური ამწის გამოყენებით	15					15	
5.	ქვედა სართ. სვეტების და რიგელების დემონტაჟი მობილური ამწის გამოყენებით და მონოლითური იატაკის დაშლა	15						15
6.	სამშენებლო ნაგვის შეგროვება, სამშენებლო ტრანსპორტზე დატვირთვა და გატანა.	91						
7.	ობიექტიდან სამშენებლო მექანიზიმების დემობილიზაცია	10						10

მითითება: რეკომენდაციები სამუშაოთა შესრულების თაობაზე მომდევნო თავებშია განმარტებული.

3. საინჟინრო მომზადება და მათი წარმართვის ცალკეული ეტაპები

3.1. ჩვენს მიერ შედგენილი სოპ-ი ითვალისწინებს სნ და 3.01-0I-85 „სამშენებლო წარმოების ორგანიზაცია“ მოთხოვნილებებს მშენებლობაზე შრომის, ელექტრო, ხანძარსაწინააღმდეგო და ბუნებისდაცვითი ღონისძიებათა დაცვით.

3.2. სამუშაოთა დაწყება დაიშვება ქალაქის ურბანიზაციის და დაგეგმარების შესაბამის სამსახურიდან სათანადო ნებართვის გაცემის შემდეგ. ქუჩისა და სამეზობლო გვერდების მხრიდან აუცილებელია დასაშლელი ტერიტორიის შემოკავება დროებითი ხის ან მავთულბადოვანი ღობით.

3.3. არსებული შენობის დაშლის წინ საჭიროების შემთხვევაში საქალაქო კომუნიკაციების სამსახურებთან შეთანხმებითა და მათი მეთვალყურეობის ქვეშ უნდა მოხდეს წყალსადენის, კანალიზაციის, ელექტროკაბელის, გაზ-სადენისა და სხვათა ჩახსნისა და გაუქმების დადასტურება საქალაქო ქსელებიდან საჭიროა სათანადო აქტის გაფორმებაც.

3.4. სამშენებლო წარმოების უწყვეტობისა და ტექნოლოგიურობის უზრუნველსაყოფად მშენებლობა უნდა წარიმართოს ცხრილში ჩამონათვალი მანქანა-მექანიზმებით, ინსტრუმენტებითა და დანადგარებით.

3.5. დაშლა-სადემონტაჟო სამუშაოთა შესრულების ცალკეულ ეტაპებზე და მათ წარმართვაზე უფრო დეტალურად იხილეთ მომდევნო თავებში.

3.6. დაშლა-სადემონტაჟო სამუშაოები უნდა განხორციელდეს საავტორო და ტექნიკური ზედამხედველობის ქვეშ.

4. დაშლის სამუშაოთა წარმოების წესები და მეთოდები

4.1. შენობა-ნაგებობათა დაშლა-დემონტაჟის სამუშაოთა წარმართვა უნდა მოხდეს მომქმედი სამშენებლო ნორმებისა და წესების შესაბამისობით.

4.2. ქვემოთ ჩამოთვლილია მომქმედი ნორმები და წესები, რომლებითაც უნდა იხელმძღვანელოს სამშენებლო ფირმამ დაშლით-სადემონტაჟო სამუშაოთა წარმოების დროს:

- სნ და წ 111-17-78 „ქვის კონსტრუქციები“;
- სნ და წ 111-18-79 „ლითონის კონსტრუქციები“;
- სნ და წ 111-19-81 „ხის კონსტრუქციები“;
- სნ და წ 111-20-74 „ბურულები, ჰიდროიზოლაცია; ორთქლიზოლაცია და თბოიზოლაცია“;
- სნ და წ 111-3-14-78 „იატაკები“;
- სნ და წ 111-28-79 „შენობებისა და ნაგებობების სანიტარულ - ტექნიკური მოწყობა“;
- სნ და წ 111-29-79 „გაზით მომარაგება, შიდა მოწყობილობა, გარე ქსელები და ნაგებობები“;
- სნ და წ 111-30-79 „წყალ მომარაგება, კანალიზაცია და თბომომარაგება; გარე ქსელები და ნაგებობები“;
- სნ და წ 111-33-79 „ელექტროსამონტაჟო სამუშაოები“;
- სნ და წ 111-4-80 „უსაფრთხოების ტექნიკა მშენებლობაში“;
- სახანძრო უსაფრთხოების წესები სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა წარმოების დროს;
- სნ და წ 1.06.05-85 „მშენებლობისადმი საპროექტო ორგანიზაციების მიერ საავტორო ზედამხედველობა“;

4.3. აგრეთვე საჭიროა საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული შემდეგი კანონებით ხელმძღვანელობაც:

- გარემოს დაცვის თაობაზე, 1996 წელი;
- წყლის გამოყენების შესახებ, 1997 წელი;

– მაგნე ქიმიური ელემენტები, მათი კლასიფიკაცია და უსაფრთხოება, 1998 წელი.

– მთავრობის დადგენილება №12.18.243 (16.05. 2006 წელი) სამშენებლო მოედნების მოწესრიგების, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობის, მიწის გრუნტისა და სხვა სამშენებლო მასალების გადაზიდვის დროს გზის სავალი ნაწილების დაბინძურების აღსაკვეთი ღონისძიების შესახებ.

4.4. გარემოს დაცვის შესახებ კანონი განსაზღვრავს ჰაერის დაბინძურების, წყლის დაბინძურების, წყლის აღებისა და ჩაშვების, ნარჩენების უტილიზაციის, ხმაურისა და სხვათა შესახებ საკითხებს, რომელთა გათვალისწინებაც აუცილებელია დაშლა-სადემონტაჟო - სამუშაოთა შესრულების პროცესში.

4.5. ასევე კანონით წყლის შესახებ განსაზღვრულია ზედაპირული, მიწისქვეშა და სანაპირო წყლების აღებისა და ჩაშვების ლიცენზიებთან დაკავშირებული საკითხები.

4.6. კანონი ატმოსფერული ჰაერის შესახებ ითვალისწინებს ჰაერის კონტროლსა და დაბინძურების შეზღუდვის მეთოდებს, ჰაერის ხარისხიანობის სტანდარტებს და განსაზღვრავს დასაშვებ ზღვრებს სამშენებლო საქმიანობის პირობებში.

4.7. მაგნე ქიმიური ელემენტების შესახებ კანონი მოიცავს მაგნე ნივთიერებათა კლასიფიკაციას და მათი უსაფრთხო მოხმარების საკითხებს. მაგალითად საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა აუცილებელია სპეციალური ბუნკერებით, ხოლო სამშენებლო ნაგვისა დამოკიდებულია სამშენებლო – სარეკონსტრუქციო სამუშაოების მტვერშემცველობაზე. თუ სამშენებლო ნაგავი მტვერის გაბნევის საშიშროებას მოიცავს თვითმცლელ მანქანებზე დაყრის შემდეგ მას აუცილებელია გადაეფაროს საბურავი ბრეზენტისაგან ან მყარი მასალისაგან.

5. მოსამზადებელი სამუშაოები და დასაშლელ სამუშაოთა წარმოების ორგანიზაცია

5.1. შენობა-ნაგებობათა დაშლაზე ნებართვა გაიცემა ურბანული დაგეგმარების საქალაქო სამსახურის მიერ გაცემული ნებართვის შემდეგ დადგენილი წესით.

5.2. ობიექტი საჭიროა აღიჭურვოს დაშლით-სადემონტაჟო სამუშაოების ჩასატარებლად ცხრილში ჩამოთვლილი სამშენებლო მექანიზმებითა და ინსტრუმენტებით.

5.3. შენობა-ნაგებობები მტვრის შემცველი დაშლითი სამუშაოების ჩატარების წინ საჭიროა დაინამოს ან შეიფუტოს მტვრის დამჭერი ბადით, რათა არ მოხდეს მტვრის გაბნევა სელიტებურ ზონაში.

5.4. დაშლითი სამუშაოების უზრუნველყოფა ელ. ენერგიითა და წყლით უნდა მოხდეს საქალაქო ქსელებთან დადებული ხელშეკრულებების საფუძველზე ან ავტონომიურად.

5.5. დაშლის პირველ ეტაპზე საჭიროა შენობის შიგთავსის გამონთავისუფლება: დაჟანგულ-შემორჩენილი გათბობისა და წყალკანალიზაციის სისტემების დემონტაჟი, სამშენებლო ნაგვის შეგროვება, მათი თვითმცლელეებზე დატვირთვა და გატანა.

5.6. შენობა აგებულია ასაწყობ რკინაბეტონის კონსტრუქციებში, რის გამოც საჭირო გახდება მათი დაშლა ცალკეული ელემენტების მიხედვით. თავდაპირველად შენობებს უნდა შემოეხსნას შეკიდებული საკედლე პანელები, ხოლო შემდეგ შესაძლებელი გახდება მზიდი კონსტრუქციების დემონტაჟი: კალენდარული გეგმის მიხედვით თავდაპირველად იხსნება სახურავის გადახურვის ფილები, შემდეგ სართულ-სართულ რკინაბეტონის რიგელები, გადახურვის ფილები, რკინაბეტონის სვეტები .

5.7. ყველაზე რთულ სამუშაოდ გვევლინება სახურავის გადახურვის ფილების მოხსნა-დემონტაჟის პროცესი, ვინაიდან ისინი მინიმუმ სამ წერტილში დადუღებული და ჩაბეტონებული არიან

რიგელებზე. მათი მოხსნისათვის ფილას კიდეებიდან ერთ მეტრ მანძილზე უნდა გაიხვრიტოს, შემოეველოს ტროსები და ჩამოეკიდოს ამწის კაუჭზე მცირედმოშვებულ მდგომარეობაში, შემდეგ საყრდენებზე უნდა ჩაიჭრას შედუღების წერტილები, აიწიოს ფილა და დაეშვას მიწის ზედაპირზე ან სატრანსპორტო პლატფორმაზე.

5.8. აქვე შემოგთავაზებთ მეორე ვარიანტს: გადახურვის ფილების მეორადი გამოყენება ახალ მშენებლობაში კანონით იკრძალება და მათ იყენებენ ინდივიდუალური ავტოფარეხების დასახურად ანდა ჯებირებისა და ღობეების დანიშნულებით. ამიტომ დასაშვებია სახურავის ფილების ჩამოშლა ადგილზევე სანგრევი ჩაქუჩების ან სხვა დარტყმითი იმსტრუმენტის გამოყენებით, ჯართის გამოცალკევება და მისი რეალიზება. ასავე დროს უფრო ადვილია სამშენებლო ნაგვის მიწაზე შეგროვება ბუდდოხერით, თვითმცლელელებზე დატვირთვა ექსკავატორით და ნაგავსაყრელზე გატანა.

5.9. სახურავის ფილების დაშლის შემდეგ შენობის სვეტების თავზე რიგელების კვანძები შუა სვეტებთან ოთხივე, ხოლო განაპირასთან სამივე მხრიდან ამობეტონებულია, რის გამოც უფრო ადვილია მათი საყრდენებთან ჩაჭრა ბოლგარკის ტიპის საჭრელი მოწყობილობის გამოყენებით და ამწის საშუალებით მიწაზე ჩამოშვება.

5.10. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამუშაოები უნდა წარიმართოს ამწე მექანიზმების მონაწილეობით, ტროსები უნდა შემოეხვიოს დასაშლელ ელემენტს კაუჭზე მოშვებულ მდგომარეობაში ჩამაგრებით, შრომის უსაფრთხოების ზომების დაცვით, რათა საყრდენთან პირაპირის ჩაჭრის მომენტში არ მოხდეს რიგელის ან სვეტის უნებლიე შემოტრიალება; პირაპირების გათავისუფლების მერე მუშები ტოვებენ სამუშაო ადგილებს; ხსნიან მოტრიალებისაგან დამცავ ბაგირებს და ამწის საშუალებით წარმოებს სადემონტაჟო ოპერაცია კონსტრუქციის მიწაზე ან ავტოტრანსპორტში ჩამოშვებაზე.

5.11. სამ სართულიან შენობებში სვეტების დემონტაჟისათვის ყველაზე იოლ საშუალებად გვესახება ამწის კაუჭით მისი დაჭერა, ფუძეში „ბორგალკის“ ტიპის მექანიზმით ჩაჭრა, ტრავერსული სამარ-ჯვებით ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში მოყვანა და მიწაზე ან ავტოტრანსპორტის ძარაში დაწვენა.

5.12. დაშლილი კონსტრუქციული ნაკეთობების სამომავლო ბედს წვევებს დამკვეთი: ადგილზე დააქუცმაცოს ჯართის გამორჩე-ვით და ნაგვის გატანით; გაიტანოს სხვა ტერიტორიაზე და ასე შემ-დეგ გამოიყენოს სხვა საჭიროებით, მაგალითად საძირკვლების ფუძის გასაძლიერებლად.

5.13. ბოლო ეტაპია ასაწყოი რკინაბეტონის საძირკვლის კოჭე-ბისა და წერტილოვანი საძირკვლების დაშლა და ტერიტორიის გამოთავისუფლება სამშენებლო ნაგვისაგან, რომელიც უნდა შეს-რულდეს ამწეებისა და მიწის მთხრელი მანქანების გამოყენებასთან ერთად სანგრევი ჩაქუჩებით, პერფერატორებით და მექანიზაციის სხვა საშუალებებით.

5.14. დაშლილ-სადემონტაჟო სამუშაოები აუცილებელია განხორცი-ელდეს მომქმედი სამშენებლო ნორმების, წესების და სახელმწიფო სტანდარტების (მათ შორის ელექტრო, ხანძარფეთქებადი და შრომის უსაფრთხოების) შესაბამისობით ტექნიკური ზედამხედველობის ქვეშ.

6. ამწეებისა და მანქანა-მექანიზმების შერჩევა

6.1. დასაშლელ სამუშაოთა წარმოების უწყვეტი რითმისა და ტექნოლოგიურობის უზრუნველსაყოფად საჭიროა სხვა მანქანამექანიზმები, დანადგარები და ინსტრუმენტები, რომელთა რეკომენდირებული ჩამონათვალი მოცემულია ცხრილში

№	დასახელება	მარკა	რაოდენ. ცალ
1	2	3	4
1	ლითონის სახარაჩო სექციები 50 მ ² ფართობისათვის	კომპ	1
2	„ბოლგარკის“ ტიპის ან უფრო თანამედროვე კონსტრუქციების საჭრელი მოწყობილობა	კომპლ.	5
3	პნევმატური ინსტრუმენტი: საბურღი, ხრახნდამჭერი და სხვა	კომპლ.	2
4	გადასატანი კომპრესორი	CO-45	2
5	სანგრევი ჩაქუჩები	-	2
6	ავტოგენური საჭრელი აპარატები	კომპლ.	1
7	თვითმცველი, ძარიანი და სპეცავტოტრანსპორტი	სხვადასხვა	3
8	ჩასაბმელი სამარჯვები	კომპლ.	2
9	სხვადასხვა დანიშნულების ხელის მოწყობილობა-ინსტრუმენტები: ნიჩბები, ბარები, ლომები, წერაქვები და სხვა	კომპ	10
10	ლითონის ან ხის მაგიდა-სადგომები, ზომით 1X2X2 მ	ცალი	2
11	ბეტონის საბურღ-სანგრევი ხელის აპარატი	НП-4602	1
12	თვითწევადი აკვანი	ცალი	1
13	ხელის უნივერსალური ჯალამბარი	ТП-66E	1
14	ვიბროსამსხვრევი	C-47614	1
15	ელექტრომაგნიტური ბურღი	კომპლ.	1
16	ხელით საგორავი ერთოვალა ურიკები	-	1
17	ამწე მუხლუხასავალიანი	РДК-250-B-1	1
18	ექსკავატორი ჩამჩის ტევადობით 0,65 მ ³		1

6.2. რეკომენდებული მანქანა-დანადგარები და ინსტრუმენტ-მოწყობილობები შესაძლოა შეიცვალოს ანალოგიურით ან უფრო თანამედროვეთი.

7. მომუშაოთა შრომის უსაფრთხოების წესების დაცვის თაობაზე

7.1. მომუშაოთა შრომის უსაფრთხოების პირობების დაცვა შენობათა დაშლა-დემონტაჟის ცალკეულ ეტაპებზე აუცილებელია სნ და წ III-4-80* „უსაფრთხოების ტექნიკა მშენებლობაზე“ და სხვა ნორმატულ-საკანონმდებლო დოკუმენტების შესაბამისობით. მათგან ყურადღებას გამახვილებთ შემდეგზე:

7.2. სამუშაო ადგილები მუშაობის პირობებისა და ტექნოლოგიურობის გათვალისწინებით უზრუნველყოფილი უნდა იყოს კოლექტიური დაცვისა და სიგნალიზაციის საშუალებებით.

7.3 ელექტროუსაფრთხოების წესები ჩამოყალიბებულია სახელმწიფო სტანდარტში 12.1.013-88. ელექტროკარადა ყოველთვის უნდა იყოს ჩაკეტილ მდგომარეობაში, ელექტროკაბელები, ელექტროსადენები და ელექტრომოწყობილობები კი იზოლირებული. გაშიშვლებული სადენების გამოყენება აკრძალულია.

7.4. აუცილებელი პირობაა: კონსტრუქციათა დაშლის პერიოდში მის სიახლოვეს 6 მეტრის რადიუსით არ უნდა იმყოფებოდეს ჩაჭრის ოპერაციებში დაუსაქმებელი მუშა-მოსამსახურეები.

7.5. სამუშაოთა წარმოების ტექნოლოგიურობის, აგრეთვე შრომის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად აუცილებელია სამუშაოთა ჩვენს მიერ რეკომენდებული მანქანა-მექანიზმებით, ინსტრუმენტებითა და დანადგარ-სამარჯვებით აღჭურვა. ცხადია შესაძლებელია მათი შეცვლა უფრო თანამედროვეთი ან სხვა მექანიზმების გამოყენებაც.

7.6. დაშლით ოპერაციებში დასაქმებული მუშაკები დაცული უნდა იყვნენ თავის დამცავი ჩაფხუტებით.

7.7. დაუშვებელია ხელსაწყოებისა და მოწყობილობების დატოვება ჩართულ მდგომარეობაში ზედამხედველობის გარეშე. ცხადია მათი ტექნიკური მომსახურებაც უნდა მოხდეს ძრავის გამორთვის შემდეგ.

7.8. ლითონის ელემენტების ჩაჭრისას ელექტრო ან აიროვანი აპარატებით 5 მეტრის რადიუსში ფართობები უნდა გავანთავისუფლოთ წვადი მასალებისაგან, ხოლო 10 მეტრის რადიუსში ასაფეთქებელი (მაგალითად ჟანგბადის ბალონები) მასალებისაგან.

7.9. დასაშლელ-სადემონტაჟო სამუშაოებზე დასაქმებულმა ყველა მუშაკმა (როგორც მუშამ, ასევე მოსამსახურემ) უნდა შეისწავლოს შრომის უსაფრთხოების წესები, გაიაროს ინსტრუქტაჟი, ჩააბაროს გამოცდა სპეციალურ ჟურნალში ხელმოწერების დაფიქსირები.

8. ბუნების დაცვითი და ჰაერის გაბინძურების საწინააღმდეგო ღონისძიებები

8.1 გარემოს დაცვის სამსახურის ნებართვის გარეშე იკრძალება მრავალწლიანი ხეებისა და ნარგავების მოჭრა, ამოძირკვა ან განადგურება.

8.2 კედლების, ტიხრების, იატაკების დაშლის პროცესში მოსალოდნელია მტვრის გაფანტვა გარე სივრცეში, რის გამოც დასაშლელი ადგილები საჭიროა წინასწარ დაინამოს ან შენობას ჩამოეფაროს ფარდა, ანდა სამუშაოები განხორციელდეს დახურულ სივრცეში ვენტილაციის მოწყობით.

8.3 იკრძალება სამშენებლო ნაგვისა და ნარჩენების ღია წესით ჩამოყრა. სამშენებლო ნაგვის ჩამოყრა უნდა განხორციელდეს ინვენტარული კონუსური ტიპის ნაგავსაყრელი მიწებით, ცხადია სასურველია მათი პირდაპირ თვითმცლელი მანქანების ძარებში ჩაყრა. დიდი ზომის სამშენებლო ნარჩენები ან მოხსნილი ნაკეთობების ჩამოშვება უნდა ამწეების საშუალებით. აქაც სასურველია მაშინვე მოხდეს მათი ავტომატური პლათფორმებზე დატვირთვა და ნაგავსაყრელზე ან დამკვეთის მიერ მითითებულ მისამართზე ტრანსპორტირება.

8.4. დაუშვებელია არსებული საკანალიზაციო ჭეხის დანაგვიანება სამშენებლო ნარჩენებით. ასევე დაუშვებელია ამოსახაპი ორმოების მოწყობა, ვინაიდან ტერიტორიაზე საკანალიზაციო ქსელია.

8.5 სამშენებლო ნაგვის ტრანსპორტირება ფხვიერ მდგომარეობაში რეკომენდებული არ არის. ავტომანქანების ძარებში ჩატვირთვის შემდეგ მათი ზედაპირი დაინამოს ან გადაეფაროს ბრეზენტის საფარი.

9. დაშლით სამუშაოთა წარმოებაზე ნორმატიული ლიტერატურა

9.1. კრებული – სამახსოვრო ქართულ ენაზე – მომკმედი სამშენებლო წარმოების ნორმებისა და წესების ამონაკრები, ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამინისტროს გამოცემა, თბილისი 1987 წ.

9.2. რ. მახვილაძე, დ. ბუჩუკური, ი. გოგოლაძე, დ. ჭელიშვილი, ნ. ქარქაშაძე – საქალაქო მეურნეობის ეკონომიკა და მენეჯმენტი, თბილისი, 2007 წ

9.3. შ. ბაქანიძე, მ. ლორთქიფანიძე, რ. მახვილაძე – ტექნიკური ზედამხედველობა მშენებლობაზე. თბილისი, 2006 წ.

9.4. СНиП 3.01.01.85* „Организация строительного производства”, М. 1989г.

9.5. СНиП III-4-80* „Техника безопасности на строительстве”, М. 1988г

9.6. Востановление зданий после землетрясения, М.1986г.

9.7. Л. Зайцев, И. Улитенко „Строительные стреловые самоходные краны”, М. 1984г.

9.8. Р. Каграмонов, Ш. Мачабели „Монтаж конструкций сборных многоэтажных гражданских и промышленных зданий”. М. 1987 г.

9.9. Справочник мастера – строителя, М. 1989 г.